

Btw - e-Learning Module 9

VRIJSTELLINGEN

Belangrijkste cursuslessen

Dit is een handig overzicht van de meest relevante cursuslessen.

Deze e-learningcursus is gebaseerd op de btw-wetgeving van de EU per 01-01-2020 (geldt voor de btw-richtlijn van de EU, de Richtlijn btw-teruggave van de EU en de btw-uitvoeringsverordening van de EU).

Deze module maakt deel uit van een bredere btw-cursus bestaande uit de volgende onderdelen:

- Inleiding
- Grondgebied
- Belastingplichtige
- Handelingen
- Plaats van belastbare handelingen
- Digitale diensten en de mini-onestopshop, MOSS
- Belastbaar feit en maatstaf van heffing
- Tarieven
- **Vrijstellingen**
- Recht op aftrek
- Teruggave
- Verplichtingen

In deze cursus wordt de vraag 'Waarover geen belasting te heffen en waarom niet' behandeld.

1. Leerdoelen

Aan het einde van deze cursus kunt u:

- De **positie van de vrijstellingen in de structuur van de btw-richtlijn aanwijzen**. Zodra u de vragen 'wie?', 'waar?', 'wanneer?' en 'waarover?' hebt beantwoord, zult u zich af moeten vragen 'waarover geen belasting te heffen en waarom niet?'
- Uitleggen wat een **vrijstelling** is: btw moet binnen het toepassingsgebied van de belasting altijd geheven worden, behalve wanneer een handeling is vrijgesteld.

- Aangeven wat een vrijstelling kan betekenen voor het principe van **belastingneutraliteit** in de distributieketen: als handelingen zijn vrijgesteld, kan **de leverancier in principe de over aankopen betaalde btw niet aftrekken**.
- De rol van lidstaten beschrijven met betrekking tot de opties die ze in de btw-richtlijn krijgen, daar ze **extra voorwaarden** kunnen stellen voor vrijstelling van handelingen.
- Het belang beschrijven van het besturen van uw eigen **nationale wetgeving** in het kader van harmonisering en belastingneutraliteit. Communautaire bepalingen en de noodzaak om alle mogelijke ontduiking, vermijding of misbruik te voorkomen verwoorden.
- De **verschillende soorten vrijstellingen** onderkennen: binnen een lidstaat, binnen de Gemeenschap en internationaal, met name met betrekking tot het recht op aftrek.
- Aangeven waarom btw-vrijstelling niet automatisch voordelig is, aangezien **vrijstellingen** in de meeste gevallen **gevolgen hebben voor het recht op aftrek**.

2. Wat dient te worden vrijgesteld?

Voor handelingen die binnen het toepassingsgebied van de belasting vallen, moet in alle gevallen btw worden geheven, behalve wanneer de handeling is vrijgesteld van belasting.

De btw-richtlijn biedt een standaardlijst van vrijstellingen die onderverdeeld kan worden in **drie categorieën**:

- handelingen binnen lidstaten;
- intracommunautaire handelingen; en
- internationale handelingen.

Voor deze uitzonderingen dient aan specifieke voorwaarden te worden voldaan. Het is echter aan de lidstaten om **extra voorwaarden** te stellen voor vrijstelling van handelingen.

2.1. Handelingen binnen lidstaten

Onder vrijstellingen voor handelingen binnen lidstaten vallen:

- 1) **Vrijstelling voor activiteiten van algemeen belang**, zoals medische diensten, postdiensten, toegang tot een museum, enz. (art. 132-134)
- 2) **Vrijstelling voor activiteiten** zoals: **verzekeringen, financiële diensten, postzegels, gokken, diensten met betrekking tot onroerende goederen** (art. 135). Gekoppeld aan de vrijstelling voor overige activiteiten bestaat er een keuzerecht om bepaalde handelingen te belasten. Lidstaten kunnen een belastingplichtige toestaan btw in rekening te brengen in plaats van zijn/haar handelingen vrij te stellen (bijv. het opleveren van gebouwen en het verhuren van onroerend goed; art. 137).

- 3) Operationele vrijstellingen.** Dit geldt bijvoorbeeld voor situaties waarin een arts een medisch apparaat verkoopt waarvan de voorbelasting niet aftrekbaar was op het moment van aanschaf (art. 136).

2.2. Intracommunautaire handelingen

Intracommunautaire handelingen kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën:

- 1) intracommunautaire leveringen van goederen (art. 138);**
- 2) intracommunautaire verwervingen van goederen (art. 140); en**
- 3) intracommunautair vervoer (art. 142).**

De algemene regel voor intracommunautaire handelingen is als volgt: als goederen worden geleverd tussen lidstaten, wordt **de levering vrijgesteld in de lidstaat van vertrek** terwijl **de aankoop wordt belast in de lidstaat van aankomst**.

Voor de toepassing van de vrijstelling moeten goederen **worden geleverd door een belastingplichtige of een niet-belastingplichtige rechtspersoon** en **moeten ze zijn verzonden vanuit de lidstaat van de leverancier**.

Voorbeeld: Een ziekenhuis in lidstaat A koopt bloed van een ziekenhuis in lidstaat B. Aangezien de levering van bloed in lidstaat A vrijgesteld is van btw, is deze intracommunautaire verwerving dat ook.

2.3. Internationale handelingen

Onder internationale handelingen valt:

- 1) Uitvoer:** deze handeling is gericht op het eindgebruik buiten het btw-gebied en is daarom vrijgesteld.
- 2) Invoer:** als de goederen de EU binnenkomen, is btw bij invoer verschuldigd. Niet alle invoer wordt echter belast. Voorbeeld: invoer door zeevissen van hun zeevangsten.
- 3) Behandeld als uitvoer:** bepaalde leveringen van goederen en diensten aan bepaalde instellingen die worden vrijgesteld onder dezelfde voorwaarden en om dezelfde redenen als waarom invoer door dezelfde instellingen wordt vrijgesteld krachtens artikel 143 (internationale organisatie, diplomatieke afspraken). Voorbeeld: een Ierse leverancier verkoopt laptops aan de VS-ambassade in Parijs.
- 4) Internationaal transport:** er wordt een vrijstelling verleend voor handelingen die plaatsvinden in het btw-gebied, maar die betrekking hebben op bepaalde schepen die worden gebruikt voor de vaart op volle zee of op vliegtuigen die worden gebruikt door luchtvaartmaatschappijen die zich hoofdzakelijk op het internationale vervoer toelagen.

- 5) **Tussenpersonen:** de diensten van een tussenpersoon zijn ook vrijgesteld, indien deze zijn gekoppeld aan een vrijgestelde handeling.
- 6) **Internationale handel:** om deze handel te faciliteren, worden onder bepaalde omstandigheden vrijstellingen toegepast om de belastingheffing te kunnen uitstellen.

3. Waarom vrijstellen?

Lidstaten **moeten zorgen** voor een juiste en duidelijke **toepassing van vrijstelling**. Ze moeten ook **voorkomen dat er sprake is van ontduiking**, vermindering of misbruik.

Hiertoe moeten ze voorwaarden stellen aan de wijze waarop de vrijstelling van toepassing is (art 131).

Vrijstellingen lijken voordelig te zijn voor belastingplichtigen van wie de handelingen zijn vrijgesteld. Ze kunnen echter **gevolgen hebben voor het recht op aftrek**.

Voorbeeld: Een bank is een belastingplichtige, maar veel van de diensten die daar worden verricht zijn vrijgesteld. Dit betekent dat de bank de btw niet in aftrek mag brengen. De bank zal de door haar verschuldigde btw in de prijs moeten calculeren in plaats van deze bij haar klanten in rekening te brengen. Dit betekent dat de btw die in de prijs van de door de bank geleverde diensten is inbegrepen, niet kan worden afgetrokken.

Dit is geen probleem als de klant een privépersoon is, maar voor **zakelijke klanten** betekent het dat ze de **last van btw zullen dragen zonder dat ze deze in aftrek kunnen brengen**, alsof ze eindgebruikers zijn.

Een andere reden waarom u moet weten welke handelingen zijn vrijgesteld, is omdat dit **van invloed is op het recht van leveranciers om btw in aftrek te brengen**.

Er zijn een aantal vrijstellingen waar het recht op aftrek echter toch bestaat. U dient derhalve **onderscheid** te maken tussen de **verschillende soorten vrijstellingen**. Volg de cursus 'Recht op aftrek' voor meer informatie over dit onderwerp.

Als handelingen zijn vrijgesteld, kan de leverancier de over aankopen betaalde btw niet in aftrek brengen. Bij **sommige vrijgestelde handelingen** zal de leverancier echter **recht hebben op aftrek** (art. 169).

Dit zijn:

- 1) **Handelingen binnen lidstaten:** verzekeringen en financiële handelingen, maar alleen onder bepaalde specifieke voorwaarden.

2) Intracommunautaire handelingen: intracommunautaire levering van goederen en intracommunautair goederenvervoer van en naar de eilanden de Azoren en Madeira.

3) Internationale handelingen: diensten in verband met invoer wanneer de waarde is inbegrepen in de douanewaarde, levering van goederen voor uitvoer, handelingen die als uitvoer worden behandeld, internationaal vervoer, diensten door tussenpersonen en internationale handelshandelingen.

Toegang tot de niet-beperkte e-learningcursussen is beschikbaar via de EUROPA-website: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Vergeet niet, dit is een snel en handig overzicht van de meest relevante cursuslessen. Alleen de wetgeving van de Europese Unie die in het Publicatieblad van de Europese Unie is bekendgemaakt, is rechtsgeldig. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot de cursus.